

Prosjektbeskrivelse

Kunnskapsspredning av metodeverktøy til Lærings- og mestringssentrene

1. Bakgrunn

I perioden 2003- 2005 ble prosjektet "Hørselshemmede og pårørende" gjennomført ved Program for audiografutdanning (PAU) ved Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST). Prosjektet ble finansiert av Stiftelsen Helse og Rehabilitering, med prosjektnr: 2002/3/0095. Prosjektet utviklet og gjennomførte en kursserie for voksne hørselshemmede og deres pårørende i trøndelagsfylkene. Bakgrunn for prosjektet var et manglende fokus på den enkelte hørselshemmedes totale opplevelse av sin funksjonshemming, og at pårørende bør inkluderes som en viktig aktør i rehabiliteringsprosessen. I sitt opplegg inkluderte PAU høresentralen ved St. Olavs Hospital, Ditt Hørselsforum på Støren, lokale hørselslag og Aetat. Kursserien tok opp temaene hørsel, hørselshemming, hørselstekniske hjelpemidler, høreapparater, samhandling, sosial identitet, kommunikasjon og sosiale rettigheter i forbindelse med yrkesliv.

Evaluering av kursene fremstilles nå i en rapport ved PAU. Foreløpige resultater viser at alle som har besvart evalueringsskjemaet opplever å ha fått en bedre forståelse av hva det vil si å ha en hørselshemming. For eksempel mener 16 av 22 kursdeltakere at de ser mer positivt på hverdagen, og 15 av 22 opplever å bli mindre irritert og oppgitt når kommunikasjonen svikter. Mange av kursdeltakerne skriver at det er viktig at familiemedlemmer i større grad får ta del i rehabiliteringsprosessen. Av kurstema får sosial identitet og følelsesmessige konsekvenser full uttelling når det gjelder viktighet og utbytte hos kursdeltakerne. Tema om øret og dets funksjon får, sammen med høreapparater og tekniske hjelpemidler, også svært positiv vurdering.

En foreløpig konklusjon er at et kurs på 9 timer har ført til bedret livskvalitet for både den enkelte hørselshemmede og dens pårørende. Det er derfor viktig at potensialet i kurset og informasjonsmaterialet ivaretas slik at flest mulig hørselshemmede og deres pårørende får nytte av det. På denne bakgrunn ønsker PAU å bygge videre på de viktige erfaringene som allerede er gjort, ved å utvikle og gjennomføre et opplegg for kunnskapsspredning av kursserien og kursmateriell som metodeverktøy. Denne videreutviklingen vil kunne bidra til et bedre rehabiliteringstilbud for hørselshemmede over hele landet.

Denne formen for rehabiliteringsmetodikk har også relevans for hele sansetapgruppen, som for eksempel synshemmede. Synshemmede og deres pårørende har også stort behov for å få kunnskap om hva synstap vil innebære, hvilke hjelpemidler som finnes, hva Norges Blindforbund kan gjøre for den synshemmede og hvilken tilrettelegging Aetat kan gjøre i forhold til jobbsituasjonen for den synshemmede.

2. Målgruppe

Målgruppe for metodeverktøyet vil være ansatte ved de 30 Lærings- og mestringssentrene i Norge (L/M-sentrene). Det er videre ønskelig at kunnskapen når ut til et bredt spekter av fagfolk som hørselshemmede må forholde seg til. L/M-sentrene vil gjennom å ta i bruk dette metodeverktøyet bli stimulert til å knytte til seg fagfolk fra for eksempel offentlige og private høresentraler, Hørselshemmedes Landsforbund, Hjelpemiddelsentraler, kompetansesentre innenfor hørsel, hørselskontakter, Aetat og lokale trygdekontor. Eksterne fagfolk kan bidra både i videreutviklingen av metodeverktøyet sammen med L/M-sentrene, og de kan bidra direkte i utførelsen av metodeverktøyet ut mot den endelige målgruppen, som i dette prosjektet er hørselshemmede og pårørende (Se fig. side 4).

3. Målsetting

Hovedmål:

1. Spre kunnskap om metodeverktøy med utgangspunkt i prosjekt nr 2002/3/0095 til L/M-sentrene.
2. Bidra til at L/M-sentrene utvikler og tar i bruk metodeverktøyet.
3. Bedre utveksling av kunnskap og metodikk mellom L/M-sentrene i Norge.

Delmål:

1. Videreformidle rapport og kursmaterieell fra kursserien for hørselshemmede og pårørende som metodeverktøy til de 30 L/M-sentrene i Norge.
2. Tilby 10 L/M-sentre en tettere oppfølging i form av foredrag og veiledning vedrørende bruk av metodeverktøyet.
 - Utvalgsriterium: Det velges ut to L/M-senter i hver av de fem helseregionene i Norge.
3. Utvikle en felles mal for L/M-sentrene som beskriver hvordan verktøyet skal utvikles og tas i bruk.
4. På bakgrunn av malen skal L/M-sentrene lage sine egne lokale handlingsplaner for videre bruk av metodeverktøyet.

4. Metode og gjennomføring

- Prosjektet omfatter til sammen de 30 L/M-sentrene i Norge:
 - Alle L/M-senter får utdelt kursmateriale og rapport fra prosjektet nr 2002/3/0095 som en del av den totale kunnskapsspredningen.
- Prosjektleder og prosjektmedarbeider reiser til de 10 utvalgte L/M-sentrene:
 - Foredrag holdes for de ansatte basert på en videreutvikling av prosjektet nr 2002/3/0095. Slik vil de ansatte senere kunne utvikle og gjennomføre egne kurs for hørselshemmede og pårørende.
 - Veiledning og oppfølging vedrørende videreutvikling av metodeverktøyet gis til de samme 10 sentrene.

- Utviklingskonferanse i Trondheim: L/M-sentrene samles til gjensidig utveksling av erfaring vedrørende rehabilitering av hørselshemmede og pårørende.
 - Mål for utviklingskonferansen: Skape konsensus om en felles mal for videre arbeid med metodeverktøyet for hørselshemmede og pårørende. Momenter som målsetting, utvikling, innhold, framdrift, gjennomføring, pårørendenettverk, evaluering og lignende, vil være med i malen. Den malen kan L/M-sentrene videreføre i egne lokale handlingsplaner for rehabilitering av hørselshemmede.
 - Nettverk mellom de ulike L/M-sentrene for videre samarbeid dannes.
- Rådgivning tilbys også de resterende 20 L/M-sentrene som ikke har mottatt oppfølging tidligere.
- Evaluering, se punkt 7.
- Rapportskrivning.

5. Organisering

- Prosjektansvarlig: Høgskolen i Sør-Trøndelag.
- Utvikling og gjennomføring: Program for audiografutdanning ved HiST, og privatpraktiserende audiograf Jorid Løkken, som driver Ditt Hørselsforum på Støren.
- Prosjektleder: Mari Holmberg, Cand Polit, ansatt som høyskolelektor ved PAU, er prosjektkoordinator og veileder.
- Praktisk gjennomføring: Ditt Hørselsforum står for den praktiske gjennomføringen av prosjektet. Jorid Løkken har hoveddelen av kontakten med L/M-sentrene. Mari Holmberg bistår som foredragsholder ut fra praktiske behov.
- Konferansen: Planlegges og gjennomføres av alle aktørene i prosjektet, med prosjektleder Mari Holmberg som ansvarlig.
- Evaluering og rapport: Mari Holmberg og Jorid Løkken

6. Framdriftsplan

Planlagt varighet for prosjektet er 2 år, fra 01.01.2006 til 31.12.2007

2006

Første halvår:

1. *Fordrag* utvikles på grunnlag av evaluering, resultat og erfaring fra Prosjekt: Hørselshemmede og pårørende.
2. *Kursmateriell* trykkes opp i papirform, samt lagres på Memory – stick/ CD-rom.
3. *Rapport fra prosjekt*, ”Hørselshemmede og pårørende”, utformes og tilpasses utsendelse til 30 L/M-sentre i Norge sammen med kursmateriell.
4. *Utvalg* av 10 L/M-sentre foretas.
5. *Prosjekt* beskrives i aktuelt nyhetsbrev til L/M-sentrene.

Andre halvår:

1. Det avtales møte med de 10 utvalgte L/M-sentrene, og foredragene gjennomføres i løpet av et halvår sammen med veiledning og oppfølging.
2. Metodeverktøyet sendes ut til de øvrige L/M-sentrene som ikke blir valgt ut til å delta i foredragsgruppen.
3. Innbydelse til Utviklingskonferanse i Trondheim sendes til alle 30 L/M-sentrene.

2007

Første halvår:

1. Veiledning og oppfølging av de 10 utvalgte L/M-sentrene fortsetter.
2. Utviklingskonferanse ved HiST. Tema: Hørselshemmede og pårørende.

Andre halvår:

1. Veiledning og rådgivning tilbys alle de 30 L/M-sentrene.
2. Rapport skrives og sendes sammen med mal for lokal handlingsplan til Stiftelsen for Helse og Rehabilitering og Hørselshemmedes Landsforbund.
3. Prosjektet publiseres i fagtidsskriftene: Audiografen, Din Hørsel og nyhetsbrevet til L/M-sentrene.

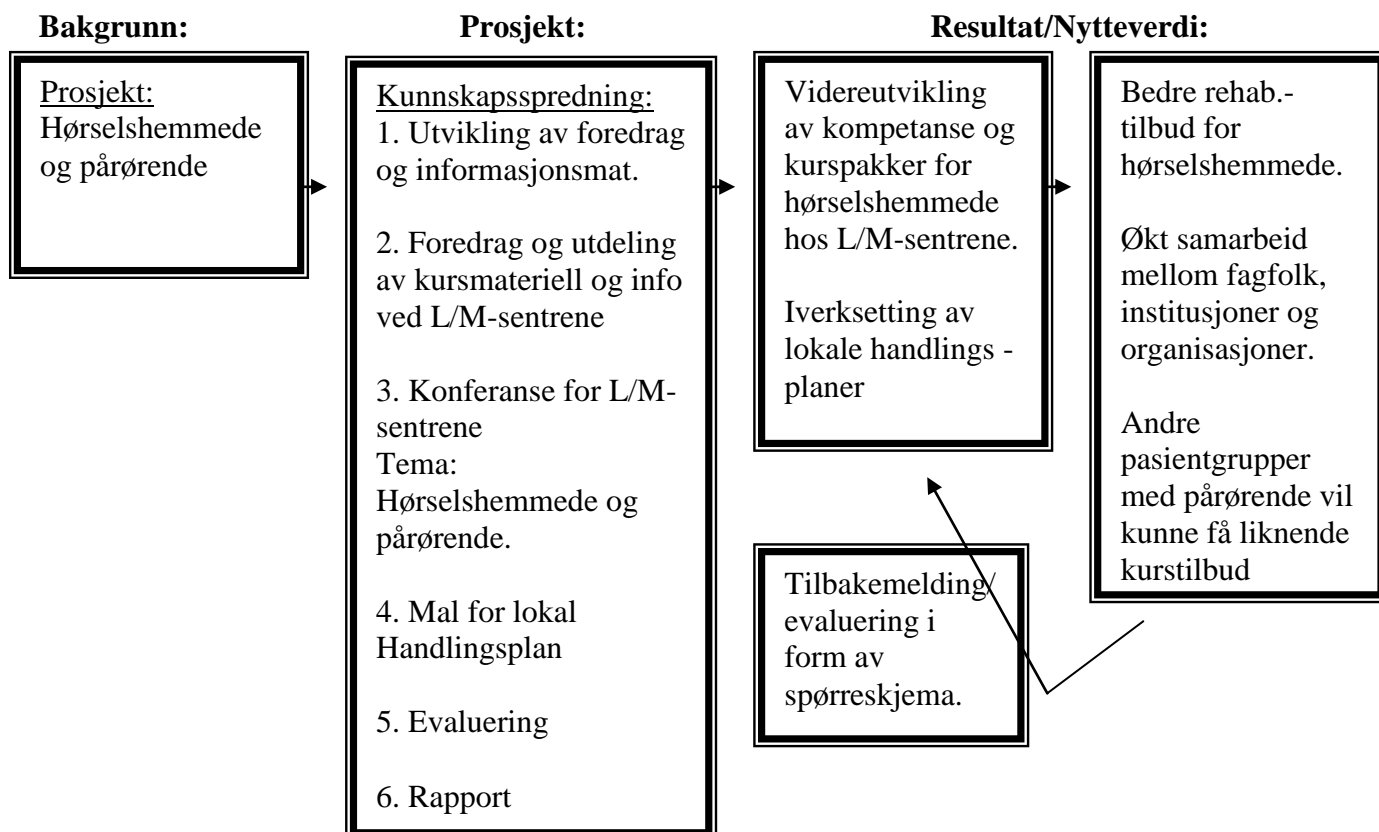
7. Evaluering

Prosjektet evalueres av målgruppen gjennom følgende framgangsmetoder:

1. Spørreskjema utdeles og besvares av de 10 L/M-sentrene.
2. Spørreskjema besvares av deltakerne på utviklingskonferansen.
3. Nytteverdi av prosjektet vil også bli målt gjennom hvor mange av L/M-sentrene som forplikter seg til å utvikle og gjennomføre egne lokale handlingsplaner for hørselshemmede og deres pårørende med bakgrunn i felles mal.

8. Prosjektets betydning/nytteverdi

Det totale prosjektet med bakgrunn, innhold, resultat og nytteverdi kan framstilles slik:



9. Budsjett

Avd. for helse – og sosialfag ved HiST bidrar med 18 000,- kr pr år som dekker indirekte kostnader / driftskostnader slik som kontorplasser, konvolutter, frimerker, kopiering, bruk av PC osv.

År 2006

Prosjektleder 25 % stilling:

Administrering, utvikling og tilrettelegging av foredrag, veiledning av prosjektmedarbeider, kontakt ut mot L/M-sentrene: Lønnstrinn 45: 105 000 kr pr. år inkludert sosiale utgifter.

Prosjektmedarbeider 25 % stilling:

Utvikling, tilrettelegging og gjennomføring av foredrag, utdeling av kursmateriale, kontakt ut mot L/M-sentrene: Lønnstrinn 45: 105 000 kr pr. år inkludert sosiale utgifter.

Utgifter

Lønn, sosiale utgifter

prosjektleder

105 000,-

prosjektmedarbeider

105 000,-

DELSUM

210 000,-

Materiell

Trykking av kursmateriale inkl. digitale lagringsmedium

10 000,-

10 000,-

Andre utgifter

Reiser til Lærings- og mestringssentrene.

35 000,-

Inkludert 8 flyreiser med 2 døgnsovernatting pr. reise/kjøring

Indirekte kostnader / driftskostnader

18 000,-

DELSUM

53 000,-

SUM totale kostnader 2006

273 000,-

Inntekter

Helse og Rehabilitering

255 000,-

Egne midler

18 000,-

SUM totale inntekter 2006

273 000,-

År 2007

Prosjektleder: 25 % stilling:

Administrering, planlegging, tilrettelegging og gjennomføring av konferanse, analyse, evaluering og rapportskrivning m.v: Lønnstrinn 45: 105 000 kr pr. år inkludert sosiale utgifter.

Prosjektmedarbeider: 25 % stilling:

Planlegging, tilrettelegging og gjennomføring av konferanse, analyse, evaluering og rapportskrivning, offentliggjøring m.v.: Lønnstrinn 45: 105 000 kr pr. år inkludert sosiale utgifter.

Utgifter

Lønn, sosiale utgifter

Prosjektleder	105 000,-	
Prosjektmedarbeider	105 000,-	
Bidrag fra faglige ressurser HiST konferanse*	7 000,-	
DELSUM:		217 000,-

Innkjøpte tjenester / honorar

Eksterne foredragsholdere konferanse*	10 000,-	10 000,-
---------------------------------------	----------	----------

Materiell

Layout og trykking av mal handlingsplan à 10 s, 200 stk	30 000,-	
Invitasjoner og program konferanse*	2 000,-	
Diverse. kopiering konferanse*	1 000,-	
DELSUM:		33 000,-

Andre utgifter

Kjøring prosjektleder/medarbeider	7 000,-	
Reiser konferansedeltakere og foredragsholdere konferansen*	64 000,-	
Beverting konferanse*	7 000,-	
Indirekte kostnader / driftskostnader	18 000,-	
DELSUM:		96 000,-

SUM totale kostnader 2007:		356 000,-
----------------------------	--	-----------

Inntekter

Helse og Rehabilitering	310 000,-	
Egne midler (indirekte kostnader + egne faglig ressurser som deltar på konferansen)*	25 000,-	
Egenandel fra konferansedeltakere, 30 deltakere*	21 000,-	

SUM totale inntekter 2007:		356 000,-
----------------------------	--	-----------

* Konferansebudsjett:

Bidrag fra faglige ressurser HiST konferanse	7 000,-
Eksterne foredragsholdere konferanse	10 000,-
Invitasjoner og program konferanse	2 000,-
Div. kopiering konferanse	1 000,-
Reiser konferansedeltakere og foredragsholdere konferansen	64 000,-
Beverting konferanse	7 000,-

SUM UTGIFTER: 91 000,-

Helse og Rehabilitering	63 000,-
Egne midler	7 000,-
Egenandel konferansedeltakere à 700,- kr, 30 deltakere	21 000,-

SUM INNTEKTER: 91 000,-

Totalsum hele prosjektet for 2006 og 2007 629 000,-

Derav egne midler og andre inntekter 64 000,-

Totalt søknadsbeløp fra HR 565 000,-

629 000,-

Referanser:

Borg, E Hörselsvård och hörselvetenskap inför 2000-talet. II Hörselvetenskap: Teoriser och begrepp. Audionytt 1999. 3/99; 14-16.

Brooks, D.N. Measures for assessment of hearing aid provision and rehabilitation. *British Journal of Audiology*, 1990,24; 229-233

Brooks, D.N., Hallam R.S Attitudes to hearing difficulty and hearing aids and the outcome of audiological rehabilitation. *British Journal of Audiology*, 1998, 32; 217-226

Brooks, D.N., Hallam R.S. Attitudes to hearing difficulty and hearing aids and the outcome of audiological rehabilitation. *British Journal of audiology*, 1998, 32; 17-226.

Brooks, D.N. Counselling and its effects on hearing aid use. *Scandinavian Audiology* 1979, 8; 101-107.

Dillon, H. et al. Rehabilitation effectiveness 1: Assessing the needs of clients entering a national hearing rehabilitation program. *Australian Journal of Audiology*, 1991, 13; 55-65

Getty, L., Héту, R. Development of rehabilitation program for people affected with occupational hearing loss. 2. Results from group intervention with 48 workers and their spouses. *Audiology* 1991,30;317-329.

Hallberg, L. R-M., Barrenäs, M-L. Group rehabilitation of middle-aged males with noise-induced hearing loss and their spouses: evaluation of short- and long-term effects. *British Journal of Audiology*, 1994, 28;71-79.

Héту, R. et al. Psychosocial Disadvantages Associated with Occupational Hearing Loss as Experienced in the family. *Audiology* 1987, 26;141-152

Hörselvårdsutredningen, HVU. Slutrapport. Stockholm: 1989.

Martin, F.N. et al. The diagnosis of acquired hearing loss. Patient reactions. *ASHA* 1989: (November): 47-50.